

concerto
BUDAPEST

BARTÓK / BEETHOVEN / R. STRAUSS

Baráti / Szücs / Fenyő / Balázs / Keller

2024. szeptember 20. péntek 19.30

Zeneakadémia

BARTÓK: Magyar képek, BB 103

Este a székeklyeknél – Lento rubato – Allegretto

Medvetánc – Allegro vivace

Melódia – Andante

Kicsit ázottan – Allegretto rubato

Ürögi kanásztánc – Allegro molto

BEETHOVEN: C-dúr hármaverseny zongorára, hegedűre és csellóra zenekarral, op. 56

1. *Allegro*

4. *Largo*

3. *Rondo alla Polacca*

- szünet -

R. STRAUSS: Don Quixote, op. 35

*„Bevezetés: Don Quijote, lovagregény-olvasmányai hatására, elveszítvén
jőzan ítéloképességét, elhatározza, hogy maga is kőborló lovag lesz.*

*Téma: Don Quijote, a bús képű lovag (szólócselló),
Sancho Panza (basszusklarinét, tenortuba, szólóbrácsa).*

1. *A különös pár kilovagolása, a szép Dulcinea del Tobosóról való ábrándozás
és kaland a szélmalomokkal.*

2. *Győzedelmes csata a nagy Alifanfaron császár serege ellen
(harc a birkákkal).*

3. *Beszélgetések a lovag és szolgája között: az elégedetlen Sancho szólásmondásokkal tarkított kérdései, melyekre Don Quijote csitítóan, kioktatóan válaszol, és az elhivatott lovagi szolgálatról elmélkedik.*
  4. *Szerencsétlen kaland a zarándokokkal.*
  5. *Don Quijote őrségben. Forró üdvözlete a távoli Dulcineának.*
  6. *Találkozás a parasztlánnyal, akit Sancho elvarázsolt Dulcineának nevez.*
  7. *Lovaglás a légben.*
  8. *Szerencsétlen utazás az elvarázsolt csónakon [Barcarola].*
  9. *Harc a vélt varázslók ellen: két szerzetes számárháton.*
  10. *Párbaj a Fehér Hold lovagjával, aki legyőzi Don Quijotét.
Don Quijote elbúcsúzik a fegyverektől, s elhatározza,
hogy visszamegy pásztornak a falujába.*
- Finálé: Jázan esztét visszanyerve utolsó napjait csendes szemlélődéssel tölti.
Don Quijote halála.”*

Balázs János zongora

Baráti Kristóf hegedű

Fenyő László cselló

Szűcs Máté brácsa

Vezényel: **Keller András**

CONCERTO BUDAPEST SZIMFONIKUS ZENEKAR – zene szenvedéllyel

A Concerto Budapest szimfonikus zenekar Magyarország egyik vezető nagyzenekara. Egyéni hangzásával, nagy ívű műsorszerkesztésével különleges és meghatározó szereplője a magyar és nemzetközi zenei életnek. Széles repertoárja a jól ismert klasszikusoktól napjaink kortárs darabjaiig terjed. Progresszív karaktere elementáris erővel nyilvánul meg zenészei játékában, előadásukat a zene szenvedélyes szeretetével teszik feledhetetlenné a közönség számára is.

A zenekar egyike Magyarországnak legrégebbi együtteseinek, a több mint százéves múltat magáénak tudható Concerto Budapest elődje 1907-ben alakult meg. Zeneigazgatója és vezető karmestere a 2007-es centenáriumi óta Keller András világhírű hegedűművész-professzor, a Keller Quartet alapítója.

A Concerto Budapest Keller András személyében és vezetésével a magyar kamarazenélés legnemesebb tradícióit viszi tovább, melyeket Bartók Bélától és Weiner Leótól Végh Sándoron és Rados Ferencen át Kurtág Györgyig ívelő folytonosság és zenei szellemiség fémjelez.

A zenekar állandó vendégei olyan elismert magyar zenészek, mint Takács-Nagy Gábor, Ránki Dezső, Várjon Dénes, Kelemen Barnabás, Baráti Kristóf, Fenyő László, Szűcs Máté, Berecz Mihály és Perényi Miklós, visszatérő nemzetközi vendégművészei között tartozik Gidon Kremer, Heinz Holliger, Isabelle Faust, Khatia Buniatishvili, Lucas Debargue, Mihail Pletnyov és Jevgenyij Koroljov.

A Concerto Budapest tiszteletbeli elnöke Kurtág György, a kortárs zene élő legendája.

BARTÓK Béla

Magyar képek, Sz. 97, BB 103

1. A mű Bartók korábbi zongoradarabjainak meghangszerelése és új sorba rendezése.
2. A *Magyar képek* öt tételből áll, köztük a világhírű *Este a székelyeknél* című dallal és a *Medvetánc*cal.
2. Bár mind az öt tétel népdalnak hangzik, valójában csak az utolsó dolgoz fel valódi paraszzenét.

Bartók legnagyobb újítása, hogy nemcsak feldolgozta, megharmonizálta és meghangszerelte a vidéken gyűjtött népi dallamokat, de anyanyelvi szinten el is sajátította azt a zenei nyelvet, amelyen aztán saját dallamokat is képes volt komponálni. Az 1931-ben született *Magyar képek* első tétele, az *Este a székelyeknél* tökéletesen megidézi a székely dallamvilágot, a változatos fafúvós-megszólalások pedig a furulya és a tilinkó asszociációival még erősebben népi hatást keltenek, mint a *Tíz könnyű zongoradarabban* található eredeti, 1908-as változat. A nosztalgikus tétel után hatalmas kontrasztként robban be az ugyanabból a zongoraciklusból származó *Medvetánc*, amely féktelen, bolondos, humoros zenéjével a scherzók hagyományába illeszkedik. A zongoradarabnál eggyel simább zenekari tétel ismét a hangszínekkel veszi le a lábáról a hallgatót. Újabb ellentét következik, ezúttal az 1910-es *Négy siratóénekből* átvett *Melódia* hoz hangulatváltást a maga borúsabb, sötétebb, elgondolkodtatóbb, érzelmileg telítettebb és feszültebb zenéjével. Majd ismételten szélsőséges oldás érkezik a *Kicsit ázottan* című tétel keretében, amelyet az 1911-es *Három burleszk*ből kölcsönözött Bartók. A groteszk hangzások között megtaláljuk a spicces ember tántorgását és csuklását, halk morgását és váratlanul lendületes nekilödulását. A művet az *Űrögi kanasztánc* zárja, amely a *Gyermekeknek* sorozatban jelent meg eredetileg. Ahogy Bartók írta, „Felső-Iregh utolsó furulyása így adta elő a »Házasodik a tücsök« szövegű dainak dallamát”.

Ludwig van BEETHOVEN

C-dúr hármasszónaszólistákra, hegedűre és csellóra zenekarral, op. 56

- 1. A művet 1808-ban mutatták be nyilvánosan, pedig már 1805-re készen állt. Azóta sem tartozik a gyakran műsorra tűzött darabok közé.**
- 2. A hármasszónaszólisták követi az átlagos versenyműformát: három tételből áll, amelyben két gyors tétel fog közre egy lassút.**
- 3. A szólistacsoport és zenekar szembeállításának hagyományos neve sinfonia concertante, tulajdonképpen ez az alkotás is ebbe a műfajba tartozik.**

Műfajok jönnek, trendek mennek, és mindig érdekes megfigyelni, mit kezd egy zeneszerző egy divatjarmúval vagy épp a köztudatba még be sem került műfajjal. Beethoven a barokk concerto grossóból származtatható sinfonia concertante hagyományait lovagolta meg, amikor – életművében egyedülálló módon – három szólistára és zenekarra komponált darabot. A szólisták hol együtt, hol különböző kombinációkban, néha a zenekar adott csoportjaival összefogva, de leginkább önállóan villannak meg rövid frázisokra, és ebből a sok mozaikból áll össze a bő félórányi zenei anyag. A hármasszónaszólisták igen szigorú hangvételű művek környezetében született, mégis a C-dúrnak megfelelő derű és meglepő áttetszőség jellemzi. Beethoven ekkoriban zongorázni tanította Rudolf főherceget, akinek a mű zongoraszólamja is készült. (Kivételesen tehát nem saját emberfeletti pianistatudását tekintette mércének.) A hegedű- és különösen a csellószólammal viszont már nem volt ilyen kíméletes. A két vonós gyakran a zongora ellenpólusaként, saját változatban mutat be egy-egy témát. A mű mindhárom tételében kiemelt szerepet kapnak a nyújtott ritmusok. A nyitótétel egyenesen indulószólamnak tekinthető, a szólisták közti hierarchia állandóan változik benne. A tömörebb lassú tétel igen költői és énekeszerű. Az áriázás elsősorban a csellóra marad, a zongora ezúttal leginkább támogat. A zene olykor elsötétedik, végül mégis dúrrá fényesedve vezet át a rondófináléba, amely a lengyel polacca ritmusát és karakterét ölti magára.

Richard STRAUSS

Don Quixote, op. 35

- 1. A bevezetésből, témából, tíz variációból és fináléból álló szimfonikus költeményben a cselló a címszereplőt, a brácsa Sancho Panzát jelképezi.**
- 2. Az 1897-ben komponált művet 1898. március 8-án, Kölnben mutatták be először, Franz Wüllner vezényletével.**
- 3. Richard Strauss szenvedélyes olvasó volt, így került kezébe Cervantes műve is.**

A *Don Quixote* eredetileg egy műpáros második tagja lett volna. A tervek szerint a később *Hősi élet* címmel megjelent szimfonikus költemény ellenpólusának szánta Strauss, így annak kontrasztanyagaként értelmezhető legjobban, de a népszerű történetet feldolgozó zene önállóan is remekmű lett. A szerző itt-ott megváltoztatta a lovag kalandjainak és szerencsétlenségeinek sorrendjét, de arra mindvégig komoly figyelmet fordított, hogy zeneileg minél kifejezőbben, színesebben ábrázolja őket. A csellószólok formájában megelevenedő Don Quijote disszonáns akkordokkal távolodik el a valóságtól a fantázia világába, ahová a basszetzkürtön megjelenő, majd brácsával szimbolizált Sancho Panza is vele tart, illetve ahol a szólóoboán megszólaló Dulcinea is felbukkan. Cervantes hőse és annak hűséges segítője „lovagi jellegű témára irt fantasztikus variációkon” keresztül meséli el történetüket. Strauss rendkívül részlet- és mozdulatgazdagon komponálta meg a művet, így a sztori szinte annak is magától értődik, aki nem olvasta a regényt. Miután Don Quijote elveszti józan ítélőképességét, [1] megküzd a szélmalomokkal, [2] harcol a birkákkal, [3] kioktatja Sancho Panzát, [4] zárandokokkal találkozik, [5] őrködés közben üdvözli Dulcineát, [6] aki elvarázsolva, parasztlány képében jelenik meg; [7] Don Quijote lovagol a légben, [8] elvarázsolts csónakon utazik, [9] vélt varázslókra támad, [10] legyőzi a Fehér Hold lovagja, végül csendes visszavonulásában eléri a halál.

Keller András

„A hangnak először bennünk kell megszületnie: a magasságának, a többi paraméterének, az irányának és a kifejezésének. A legfontosabb, hogy miért akarom azt a hangot így vagy úgy játszani. Ha bennem megszületett az, amit szeretnék kifejezni, közölni, az válhat valósággá: **ami a szívemből, lelkemből jön, a kezemen keresztül találja meg az útját**, hogy mások is meghallhassák.”

Baráti Kristóf

„Az igazi, önálló, kreatív interpretáció akkor tud teljesen kibontakozni, ha az ember annyira természetesen »közlekedik« a hangszerén, hogy elsősorban már tényleg **a zenei tartalom kezd izgatni**, annak felfedezése, dekódolása, újra-felfedezése vagy átfarmázása. **Így jöhetnek létre azok a varázslatos pillanatok, amelyekért érdemes zenélni.**”

Fenyő László

„A játékom tökéletesítése és megtalálni a zene mondanivalóját is minden napos cél. Sosem vagyok önmagammal teljesen elégedett, mindig találok valamit, amit legközelebb máshogyan, még jobban akarok csinálni. **Minden nap fejlődni – többek között erről szól ez a hivatás.**”

Szűcs Máté

„**Egyfajta gyógyító szerepként is gondolok a zenészlétre**, azt hiszem, az emberek azért jönnek koncertre, hogy kikapcsolódjanak, rendbe hozzák a lelküket, és legalább olyan fontosnak tartom, hogy ezt megadjam nekik, mint a magas színvonalú játékot.”

Balázs János

„A zene ősi rendeltetése az érzelmek kiváltása, melyet a művész a saját egyéniségének megmutatásával tud csak megvalósítani. **Az őszinteség és a saját mondanivaló sokkal fontosabb, mint a hangok adott idő alatti tökéletes eljátszása.**”

20 SEPTEMBER 2024, FRIDAY 19.30 | LISZT ACADEMY, GRAND HALL

BARTÓK / BEETHOVEN / R. STRAUSS

Baráti / Szűcs / Fenyő / Balázs / Keller

BARTÓK: Hungarian Pictures, BB 103

BEETHOVEN: Triple Concerto for Violin, Cello and Piano in C major, Op. 56
- *interval* -

R. STRAUSS: Don Quixote, Op. 35

Kristóf Baráti violin, **Máté Szűcs** viola, **László Fenyő** cello,
János Balázs piano

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **András Keller**

This concert conducted by András Keller offers us an entire troupe of wonderful instrumental soloists, including artist of the season Kristóf Baráti, who will open the evening with an orchestral composition inspired by a piano cycle: Hungarian Pictures, which starts with the movement An Evening in the Village. Following this work by Bartók, we can count on hearing some amazingly high-level interplay between Baráti, László Fenyő and János Balázs in Beethoven's triple concerto. The piece's piano part was composed for a young Habsburg archduke in the early 19th century. The symphonic poem planned for the second part poses a rewarding and extremely demanding challenge for the entire Concerto Budapest ensemble, and particularly the artists taking on the solo viola and cello parts. Evoking the two legendary main characters from the Cervantes novel with their instrumental playing at this performance of Strauss's 1897 work Don Quixote will be László Fenyő and Máté Szűcs, with the sound of the solo cello representing the sad-faced knight and that of the viola his faithful squire Sancho Panza.

BACH / MOZART BRUCKNER

concerto
BUDAPEST

Vezényel:
Keller András

2024. OKTÓBER 3.

19.30 CSÜTÖRTÖK / ZENEAKADÉMIA

Jevgenyij **Koroljov**,
Ljupka **Hadzi-Georgieva**
zongora

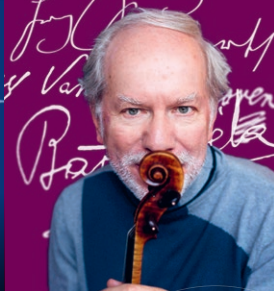
2024. OKTÓBER 4.

19.30 PÉNTEK / ZENEAKADÉMIA

Kelemen Barnabás
hegedű

24
25

GÉNIUSZOK

5 nagyzenekari és
egy kamarakonzert
a **Zeneakadémia**
Nagytermében

FAVORITOK

5 nagyzenekari
konzert a **Műpában**

concerto BUDAPEST

À LA CARTE

szabadon
összeállítható
bérlet

NÉVJEGYEK

speciális
À la carte bérlet

VOLUMENEK

6 nagyzenekari és
egy kamarakonzert
a **Zeneakadémia**
Nagytermében

MANÓ

zenés
ismeretterjesztő
sorozat

 concertobudapest.hu

 [concertobudapest](https://www.facebook.com/concertobudapest)

 [concerto_budapest](https://www.instagram.com/concerto_budapest)

